

Minister D. Yesilgöz-Zegerius
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Leiden, 25 september 2023

Betreft: Bespreking van de EU-Verordening ter voorkoming en bestrijding van seksueel kindermisbruik in de JBZ-raad te Brussel op 28 september

Geachte Minister Yesilgöz,

Namens dertien organisaties willen wij benadrukken waarom het cruciaal is dat Nederland zich positief uitspreekt over de EU-verordening ter bescherming en voorkoming van kindermisbruik online tijdens de JBZ-raad op 28 september.

Kinderen leven meer online dan ooit en zijn daar kwetsbaar. Zij hebben het recht om beschermd te worden tegen seksueel misbruik en seksuele uitbuiting onder het VN-Kinderrechtenverdrag, ook in de online wereld. De bescherming van kinderen online vereist een gezamenlijke inspanning, met opsporingsinstanties en aanbieders van online diensten. Tot nu toe zijn we afhankelijk geweest van de goede wil van technologiebedrijven om kinderen online te beschermen. Omdat preventie, detectie en rapportage momenteel vrijwillige aangelegenheden zijn, worden ze met weinig tot geen wettelijke middelen uitgevoerd. Bovendien hebben te veel bedrijven ervoor gekozen helemaal niets te doen om kinderen te beschermen of zijn er aanzienlijke inconsistenties in hun aanpak. Dit brengt de bescherming van kinderen ernstig in het geding.

Met detectietechnologie komt kindermisbruik in beeld

Detectietechnologie is bewezen effectief en vormt een onmisbaar onderdeel van een holistische reactie op online kindermisbruik. Als gevolg van de detectietools die worden ingezet door techbedrijven om online kindermisbruik te detecteren, ontving de Nederlandse politie in 2022 meer dan 57.000 meldingen van de Amerikaanse cybertipline van NCMEC. Daarvan hadden 90 meldingen een hoge prioriteit of tijdgevoeligheid, wat betekent dat een kind op dat moment gevaar loopt seksueel misbruikt te worden.

In oktober 2022 ontving de Nederlandse politie een melding van NCMEC over nieuw geproduceerd beeldmateriaal van een meisje dat seksueel wordt misbruikt. De beelden waren gedetecteerd door Google. Data van het bedrijf gaf aan dat sommige bestanden mogelijk slechts een week voor de melding waren geproduceerd. GPS-coördinaten gaven aan dat de productie mogelijk in Westerbeek had plaatsgevonden. De volgende dag werd de verdachte gearresteerd. Het bleek dat de man talrijke slachtoffers had gemaakt. Juist de opsporing van nieuw materiaal kan ervoor zorgen dat kinderen in veiligheid kunnen worden gebracht of dat seksueel kindermisbruik kan worden voorkomen.

Detecteren van nieuw materiaal

Er bestaan zorgen over het relatief hoog percentage vals-positieve uitkomsten bij de opsporing van nieuw materiaal van kindermisbruik.¹ Geen enkel detectiesysteem is foutloos, maar er zijn talloze voorbeelden van detectiesystemen waarbij veiligheid en beveiliging zorgvuldig zijn afgewogen tegen het percentage vals-positieven. Denk aan radarpistolen, camera's voor verkeershandhaving, beveiligingsscaners op luchthavens en, drugsspeurhonden: elke detectiemethode heeft een risico op vals-positieven. Maar dit wil niet zeggen dat we technologieën niet gebruiken; in plaats daarvan bouwen we protocollen en beleid om de beperkingen en risico's van het systeem aan te pakken en zo ervoor te zorgen dat vals-positieven geen gevolgen hebben voor onschuldige individuen. Wij benadrukken dat de verordening stevige waarborgen heeft ingebouwd, middels een menselijke check om vals-positieven eruit te filteren en een rechterlijke toetsing voor het gebruik van technologie voor één tot twee jaar, waarna de impact van de technologie wordt geëvalueerd en de rechterlijke toets opnieuw plaatsvindt. Zo wordt voorkomen dat technologieën worden ingezet die een te grote inbreuk hebben op fundamentele rechten.

¹Een vals-positieve uitkomst betreft materiaal dat in eerste instantie wordt gedetecteerd als misbruikmateriaal maar achteraf geen materiaal van seksueel misbruik blijkt te zijn, waarmee mensen ten onrechte in verband worden gebracht met de verspreiding van dit materiaal

Wij roepen u op om tijdens de JBZ-raad in Brussel op 28 september uw steun uit te spreken voor de EU-verordening ter bescherming en voorkoming van seksueel kindermisbruik. Als minister heeft u de verantwoordelijkheid om samen met uw Europese collega's te zorgen voor een veilige online omgeving voor alle kinderen binnen de EU. Online seksueel kindermisbruik komt op grote schaal voor en heeft levenslange gevolgen voor slachtoffers en hun omgeving. We hebben met deze wetgeving de kans om de online wereld veiliger te maken voor kinderen en hun welzijn in de digitale wereld te beschermen. Hier hebben zij recht op.

Europeanen zijn het erover eens dat kinderen online steeds meer risico lopen op seksueel misbruik en uitbuiting en dat online dienstverleners een belangrijke rol horen te spelen om kinderen hiertegen te beschermen. Dat blijkt uit de Flash Eurobarometer-enquête onder ruim 26.000 EU-burgers uit 27 lidstaten. Een grote meerderheid van de Europeanen en zelfs meer Nederlanders (EU 73% - NL 77%) zien online seksueel misbruik van kinderen als een wijdverbreid probleem en zijn geneigd het wetsvoorstel van de Europese Commissie te steunen (EU en NL 78%). We vertrouwen erop dat de Europese volksvertegenwoordigers naar de mening van de EU-burgers luisteren en later dit jaar voor het wetsvoorstel stemmen.

Samen kunnen we een daadkrachtig signaal sturen dat kindermisbruik online onacceptabel is en dat we vastberaden zijn om het te bestrijden. We rekenen op uw toewijding aan deze zaak.

Hoogachtend,

Namens kernleden van het Kinderrechtencollectief, bestaande uit:

Marc Dullaert, voorzitter Kinderrechtencollectief

Defence for Children – ECPAT Nederland

Nationale Jeugdraad

Save the Children Nederland

Stichting Kinderpostzegels Nederland

Terre des Hommes

Naast het Kinderrechtencollectief ondersteunen ook deze organisaties de oproep:

Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel

Child Helpline International

Fier

Free a Girl

International Justice Mission

Spine

Stichting Misbruikt!

Stichting Praat

KinderrechtenCollectief

